

De Woudkapel

zondag 7 mei 2023

dialogo over *Levinas*

-oOo-

inleider: Harry Schram
muziek: Harry Schram, piano

- 2 -

- muziek: Ernest Chausson (1855-1899) - uit opus 26 nr 1 - *Dédicace*
- welkom en mededelingen
- ontsteken van het licht
- begroeting
- lezing: Mattheüs 5 : 43 - 48 en Leviticus 19 : 17 - 18
- muziek: Henk Hadings (1907-1987) - *Sonatina Miniatura* - deel 1
- overdenking
- Henk Badings - *Sonatina Miniatura* - deel 2 en 3
- gesprek over tekst van Levinas - zie hiernaast
- zegen
- muziek: Ernest Chausson - uit opus 26 nr 2 - *Sarabande*

-oOo-

- bij de uitgang inzameling voor de Woudkapel
- u bent van harte uitgenodigd voor koffie of thee

Tekst van Levinas:

Op een vraag uit de zaal hoe Levinas over het liefdegebod dacht, gaf hij de volgende uitleg: 'Met de Bijbeltekst - maar dan bevinden we ons midden in de theologie - heb ik veel meer moeilijkheden dan de vertalers (waar u naar verwijst).

Wat betekent 'als u zelve'? Buber en Rosenzweig hadden hier heel veel moeite met de vertaling. Ze hebben gedacht: betekent 'als u zelve' niet dat men het meeste van zichzelf houdt? In plaats van te vertalen: zoals u zelve, hebben zij vertaald: 'heb uw naaste lief, hij is als u zelve'. Maar als men ermee instemt het laatste woord van het Hebreeuwse vers 'kamocha' los te maken van het begin van het vers, kan het geheel nog anders gelezen worden: 'Heb uw naaste lief, dat werk is als u zelf'; 'heb uw naaste lief, dat bent u zelf'; 'die liefde voor uw naaste bent u zelf'. U zou misschien zeggen dat het een buitengewoon gewaagde lezing is? Maar het Oude Testament verdraagt toch verschillende lezingen en, wanneer het geheel van de Bijbel de context van het vers wordt, klinkt het vers toch in zijn volle betekenis. Dat is het eindeloze commentaar van het Oude Testament. Een pater dominicaan voor wie ik zeer veel bewondering heb en die bewonderenswaardig goed Hebreeuws kent, zei mij eens: wat men voor een eindeloze interpretatie van de letter van de schrift houdt, is eenvoudigweg een lezing, die het geheel van het boek beschouwt als context van het vers. Het zijn geenszins de twee of drie verzen die voorafgaan aan of die volgen op het te commentariëren vers.

Voor de volkomen hermeneutiek van een vers is het geheel van het boek noodzakelijk! Welnu, in het geheel van het boek is er altijd een prioriteit van de ander boven mijzelf. Dat is wat de Bijbel in zijn geheel ons brengt. Dit is dus wat ik op Uw vraag zou antwoorden: 'Heb uw naaste lief; dat alles bent u zelf; dat werk bent u zelf; die liefde bent u zelf'. Kamocha slaat niet op 'uw naaste', maar op alle woorden die eraan voorafgaan. De Bijbel is de prioriteit van de ander boven mijzelf. In de anderen zie ik altijd de weduwe en de wees. Altijd gaan anderen voor. Dat heb ik, in het Grieks, de dissymmetrie van de interpersoonlijke relatie genoemd. Geen regel van wat ik geschreven heb blijft overeind, als dat er niet in zit. En dat is de kwetsbaarheid. Slechts een kwetsbaar ik kan van zijn naaste houden'.

Mededelingen:

- di 9 mei - 10.30 u - zanggroep met José Scholte
- wo 10 mei - 19.30 u - *dansen, een taal voorbij woorden* met
- do 11 mei - 20.00 u - *De kracht van de stilte* - meditatie
20.00 u - mystiek *Hoe God werkt in de mens* met ds
Jean-Jacques Suurmond
- za 13 mei - 20.00 u - *Wij zijn sterrenstof* met drs Maureen Venselaar
- zo 14 mei - 10.30 u - *bezinnen op zondag* met Jaap Seidell over
Onze zintuigen en voedselkeuzes
- zo 21 mei - 10.30 u - dienst met Henk Leege en Han Keesenberg, organist

-oOo-

